

خانه‌هایتان آباد

سخت که هست ابر منکرش لعنت! اما شیرین است؛ معنابخش است؛ نور و شور و امید است. فرزندآوری رami گویم. هرچه هم تعدادشان بیشتر می‌شود، این روح سبز زندگی، این جریان گر مابخش حیات، این شیرینی سخت، عمیق‌تر و ریشه‌دارتر می‌شود. دغدغه‌ها همیشه هستند، اما آن قدر پررنگ نبینیمشان که بچه‌دارشدن به‌جای امید، اضطراب به‌ما تزریق کند. این روزها بازار خبر هادر باره فرزندآوری داغ داغ است. همین مصوبه جدید مجلس شورای اسلامی را شنیده اید؟ وزارت راه وشهرسازی مکلف به اختصاص یک قطعه زمین به خانواده‌های دارای چهار فرزند و بیشتر شده است. اگر هنوز راه زیادی تا چهار فرزند ی دارید، غصه نخورید! مجلس به فکر سه فرزند ی‌ها هم بوده است. نمایندگان مجلس تسهیلات قرض الحسنه ودیعه یا خرید یا ساخت

مسکن رابرای خانواده‌های بدون مسکن که از ابتدای سال ۱۳۹۹ به بعد صاحب فرزند سوم یا بیشتر می‌شوند، ۲۰۰ میلیون تومان تعیین کردند. بعضی‌ها هم هستند که دلشان می‌خواهد خانه‌شان پر از همه‌مه بچه‌ها باشد و هر وعده سفره بزرگ پهن کنند، دلشان به داشتن فرزندان بسیار گرم باشد وبچه‌هایشان خواهر وبرادر هائی داشته باشند که پشت گرم می‌هم شوند، اما یک مانع بزرگ جلو پایشان است: ناباروری. در این ایام مبارک، به‌طور ویژه دعاگوی این عزیزان هستیم و امیدواریم تسهیلات دولتی در راه پس‌زدن این مانع کمک حالشان باشد. مثلاً همین خدمات در مانی نازایی وناباروری سازمان بیمه سلامت ایران، خودش امکان خوبی است. برای استفاده زوجین تاسه دور ه در سال تهیه شده است وبانوان تاسن چهل ونه سالگی می‌توانند از آن

بهر همد شوند. از مون وصلاحدید خدا هم همیشه یک جور نیست. گاهی خیر در این است که فعلا زن وشوهر ی از زندگی لذت ببرید. بچه‌ها هم به‌وقتش می‌آیند. خداوند وقتش را بهتر می‌داند.

مهندسی فرهنگی بانقش آفرینی مساجد

گفت‌وگو با مدیران منتخب کانون‌های فرهنگی هنری مساجد مشهد به بهانه سالروز تشکیل آن‌ها

گزارش روز

زهرانه‌نگار زینت‌خانزاد

اصل بر این است که مساجد مانند نمونه‌های صدر اسلام، مکانی برای حضور وتأمین همه نیازهای مردم باشند. هرآنچه ضرورت زمانه است، در آن تأمین نشود واعضای آن باندیشه نوبه کارشان ادامه دهند و فقط مکانی برای اقامه نماز نباشند. این خلأ در دهه ۱۳۷۰ احساس وبایک مصوبه تأمین شد. شورای عالی انقلاب فرهنگی بر مبنای مصوبه ۳۰۲ خود در تاریخ هجدهم اسفند سال ۱۳۷۱ شروع به کار ستاد عالی کانون‌های فرهنگی هنری مساجد کشور را پایه ریزی کرد. هدف اصلی، تلفیق مسجد وتفکرات مذهبی با فعالیت‌های فرهنگی وهنری بود که هم اندیشه نور در مساجد ایجاد کند و هم نسل جوان را در کنار خود داشته باشد. در نهایت از سال ۱۳۷۲ شروع به کار کانون‌ها به تدریج آغاز شد و با گذشت هرسال، این فعالیت‌ها جدی‌تر، تخصصی‌تر وحرفه‌ای‌تر شدند. حتی سامانه‌ای به نام «فهما» تشکیل شد تا به فعالیت‌ها امتیاز بدهد ونمونه‌های برتر را انتخاب کند. ستاد هماهنگی کانون‌های فرهنگی هنری مساجد امسال مشهد را به عنوان پایتخت فرهنگ وهنر مساجد ایران انتخاب کرده است وما نیز به مناسبت تقارن این روز به شرح کوتاهی از چند کانون مسجدی در شهرمان پرداختیم که در حوزه‌های گوناگون عملکرد درخشانی داشتند، یعنی همانی که اصل ونیت راه اندازی کانون‌های فرهنگی هنری مساجد بود.

کانون انگیزه‌ر برای جذب نوجوانان به مسجد

لشکری از گروه سرودی می‌گوید که فعال ترین بخش کانون است: «در همه بخش‌ها به‌طور جدی فعالیت می‌کنیم، اما بیشترین مقام را از سرود آورده ایم. سال ۱۳۹۴ که آخرین سال برگزاری مسابقات سرود بود، اول شدیم. سال ۱۳۹۷ در مسابقات زنجان وسال ۱۳۹۸ در قم اول شدیم، گروه سرود نینوا را دارند وتیم ورزشی وکلاس رزمی رانیز که به نام شهید ابراهیم هادی مزین شده است وبرای آن فعالیت می‌کنند، اما از جنبه علمی هم غافل نشده‌اند. مدیر کانون می‌گوید: «تمرکزمان بر بالابردن توان جسمی وعلمی بچه‌هاست. برای همین علاوه بر برنامه ریزی در گروه‌های فرهنگی وهنری، برای تقویت بنیه درسی دانش آموزان هم تلاش می‌کنیم. به مدارس نزدیک مسجد سر می‌زنیم. از سال هفتگی‌ها آزمون می‌گیریم وبرای سال نهمی‌ها هدایت تحصیلی انجام می‌دهیم. کلاس‌ها ومشاوره‌های رایگان کمک زیادی به بچه‌ها وانگیزه مهمی برای حضورشان در مسجد است.»

به نیت امام نهم(ع)

فرزندان را جواد بگذارند. سال ۱۳۹۹ حدود صد شناسنامه به دستمان رسید که همین کار را کرده بودند. پس از آن خانواده‌ها را هممان بسته متبرک حرم امام رضا(ع) می‌کنیم، به گفته مدیر کانون، آن‌ها «کارهای زمین‌مانده» را انجام می‌دهند و کانون شاخص کشور هم هستند: «هم اکنون ۹ شعبه به نام کانون جوادالائمه(ع) در نقاط مختلف برپا کرده‌ایم که شش شعبه آن در مشهد وبه‌خصوص حاشیه شهر ودیگران در شهرهای کرمان، ملایر وتهران است. نشنیده ایم این مدل کانون در کشور نظیر داشته باشد، روزهای ولادت وشهادت امام نهم برای آن‌ها برنامه مشخصی دارد. به جای قمه زنی در محرم پویش نذر خون را راه اندازی کردند و در پیاده روی اربعین در کاظمین موبک می‌زنند. رجب پور به عنوان نماینده اعضای فعال کانونشان این راهم اضافه می‌کند که: «بمعتمد اگر همه کانون‌های کشور درباره صاحب نام آن کانون تعصب ودغدغه داشته باشند، شهادت وبالاترشان در غریبی نمی‌ماند ونیازی به فرهنگ سازی جدا نیست. کانون‌های فرهنگی هنری مساجد توان بسیاری برای رفع شبهات ومشکلات جوانان دارند که ای کاش به سرانجام برسد.»

کانون به نام «شهید علیرزاده» مزین شده، اما نام مسجدشان امام محمدباقر(ع) است، جایی در حاشیه شهر، توس ۱۳۶. اما این به معنی کم کار بودنشان نیست. اتفاقاً یکی از کانون‌های فعال هستند. مدیر چندین وچند ساله کانون وقتی مسئولیت پذیرفت، بیست سال بیشتر نداشت وهنوز پس از این سال‌ها مدیر است. یعنی مدیر باقی مانده است، چون انتخابش کردند. داوود حسین زاده از سال ۱۳۸۲ و شروع مدیریتش می‌گوید: «آن زمان مسجدی را تحویل گرفتم که هیچ برنامه‌ای در آن برگزار نمی‌شد، حتی نمازهای روزانه. فقط در ماه رمضان و ۱۰روز محرم امام جماعت مسجد دیگری می‌آمد برای نماز و روضه خوانی.»

برنامه هایشان را با نیت مشخص شروع کردند. می‌دانستند حاشیه شهر نیاز به آموزش وپرورش وتربیت دارد. برای همین پس از سروسامان دادن به امور روزمره مسجد، دوره آموزش زوجین پیش وپس از ازدواج را برپا کردند. حسین زاده ادامه می‌دهد: «اولین دوره آموزش به زوج‌های جوان در حاشیه شهر را ما برگزار کردیم، سال ۱۳۸۲ با ۱۵۰زوج. به دنبال آن دوره‌های تربیت فرزند هم بارها برگزار شد وهنوز هم ادامه دارد. کار ما پس از شیوع کرونا وبروز مشکلات بیشتر در خانواده‌ها جدی‌تر ودائمی شد.»

این روزها ۷۵۰ نفر عضو ثابت دارند، با ترکیب

دوره‌های آموزشی برای زوج‌های جوان

سنی هفت تا پنجاه سال. مدیر کانون می‌گوید: «هر برنامه فرهنگی که فکرش را بکنید، در کانون داریم. همچنین یکی از کارهایی که وظیفه خود می‌دانیم، کادر سازی است. نوجوانان وجوانان را برابرگزاری انتخابات در مقام مسئول وقائم مقام به کانون اضافه می‌کنیم که مدیران آینده باشند، فرور دین ششمین دوره این انتخابات را برگزار می‌کنند که دوساله است: «کانون‌های بسیاری انتخابات ندارند و این ایده اولیه خودمان بود. هنوز هم برای برگزاری آن به کانون‌های دیگر مشورت می‌دهیم.»

از نگاه ومشکلات منطقه زیاد است ومهم‌ترین اعتیاد وسپس وجود فرقه‌های انحرافی هستند: «برای رفع این دو مشکل برنامه‌های فرهنگی گوناگونی داریم؛ اول اینکه کارهای درسی دانش آموزان را هدایت و کنترل می‌کنیم، بامدارس ارتباط می‌گیریم تا فرزندان بیشتری را جذب مسجد واز آسیب‌ها پیشگیری کنیم ودوم برگزاری حلقه‌های صالحین است که البته پیش از این خودمان برگزارکننده حلقه‌های معرفتی بودیم،»

بچه‌های رادیو قرآن

«آموزش‌های قرآنی برای ما خیلی مهم است. آن قدر جدی کار کرده ایم که حالا بچه‌های قاری وحافظ ما به رادیو قرآن راه پیدا کرده‌اند وبرنامه اجرا می‌کنند. آموزش مربیگری داریم ومحافل

قرآن وتفسیر. استقبال هم خیلی خوب است.» مسلم میخوش، مدیر اجرایی کانون فرهنگی وهنری شهید بابائوفر، تراشکار است، اما این شغل در حدود شش سال دوران مدیریتش در کانون فاصله ایجاد نکرده است. مسجدشان به نام صاحب الزمان(عج) و در بولوار پنجنتن ۱۷۰ است. در همه این سال‌ها برنامه‌های بسیاری انجام داده‌اند وبا برنامه‌های دیگر جایگزین کرده‌اند: «اعتقاد ما این است که کانون‌های فرهنگی وهنری باید مغز مسجد باشند وهمین ایده را در کانون خودمان اجرایی کردیم. برگزاری جشن‌ها، مناسبت‌های مذهبی واداره مرکز نیکوکاری بخشی از فعالیت‌های ماست.» کار گروهی راه انداخته‌اند که به‌طور تخصصی درباره آموزش نوجوانان وجوانان کار می‌کند، یعنی دهه هشتادی‌ها. طرح پنج ساله دارند. آموزش مربیگری می‌دهند و جلسه گردانی می‌کنند: «یکی مسئول کلاس زبان شده است و یکی مسئول هیئت قرآنی.» دختر هشت ساله کانون ما کود کان هم سن وسال خودش را جمع و پنجشنبه‌ها برایشان صحبت می‌کند.»

میخوش از برنامه‌های میدانی هم نام می‌برد که با

چشم‌تان روشن

خبرهایی که حال دلمان را خوب می‌کند برای ما ارسال کنید

به قول قدیمی‌ها، آدمیزاد به امید زنده‌است. برای امیدواری بهانه که هیچ، دلیل‌ها هم فراوان‌اند. می‌گویید نه؟ کافی است هر روز به «چشم‌تان روشن»، سری بزنید وبه‌خبر خوشی که از میان انبوه خبرهای خوب هر روز انتخاب کرده ایم، نگاهی ببنداز ید. کوچکیابزرگ، فرقی نمی‌کند، اگر شما هم خبر خوشی دارید، با مادر میان بگذارید تا با کمک همدیگر، حس خوب زندگی راباهمشهریانمان به اشتراک بگذاریم. راه ارتباطی مان، مستقیم ونزدیک است. کافی است به شماره ۰۹۱۵۸۲۳۴۹۶۶۴ پیامک بدهید تادر کوتاه‌ترین زمان با شما تماس بگیریم وچشم مردم رابه‌خبر خوش‌تان روشن کنیم.

تماشاچی فعال باش!

این روزها در فضای حقیقی ومجازی شاهد صحنه‌ها یا مکالمه‌های بی‌قاعده‌ای هستیم که شاید به‌گوشتان خورده وبرایتان کاملاً آشنا باشد. بسیاری بی تفاوت وبدون هیچ اعتراض وشکایتی، از کنار این موضوع می‌گذرند! (نمونه) حی وحاضرش همین خانم‌هایی که در محیط‌های عمومی بدون هیچ گونه اعتراضی کشف حجاب می‌کنند). سؤال اینجاست، آیا به نظر شما همه افراد با چنین ناهنجاری‌های اجتماعی موافق‌اند؟ اگر نیستند، چرا سکوت می‌کنند؟ برای پرداختن به پاسخ این سؤال، لازم است که با اثری علمی وجامعه‌شناختی به نام اثر «تماشاگر»، آشنا شویم. شروع کشف این اثر به داستان آزار واذیت یک زن در آمریکا برمی‌گردد که به قتل آن زن ختم شد. بنا بر اظهارات پلیس، در صحنه این جنایت، بیش از پانزده نفر از مردم آمریکا شاهد عینی ماجرا بوده‌اند، اما با کمال تعجب، اولین تماس تلفنی با مرکز پلیس حدود سی دقیقه بعد برقرار شد وموضوع را گزارش دادند. بیابید برای درک بیشتر این اثر، دو مثال در جامعه خودمان بزنیم که همه با آن سروکار دارند. تاکنون معتادان متجاهر زیادی در کوچه وخیابان شهر به چشم‌تان خورده است. اینجا یا کمی مکث می‌کنید وبرای فرد معتاد تأسف می‌خورید، با اینکه سریع از کنارتش فاصله می‌گیرید. اینجا بسیاری از شهروندان به گمان اینکه حتما فرد دیگری موضوع حضور معتاد متجاهر را به پلیس ۱۱۰ گزارش داده است، از تماس تلفنی خودداری می‌کنند. غافل از اینکه بقیه هم دقیقاً تصورشان همین است! مثال دیگری برایتان بازگو کنم، شاید تاکنون در فضای مجازی سؤالی را در یک گروه مجازی باعضای زیاد، طرح کرده‌اید وبا کمال تعجب کسی پاسخ شما رانداده است! اینجا نگران نباشید! کسی قصد بی احترامی به شما راندارد وممكن است فقط تعداد زیاد اعضای گروه باعث ایجاد اثر تماشاگر شده باشد.

در هنگام وقوع یک پدیده یا حادثه، هرچه تعداد افراد حاضر در صحنه زیادت باشد، آن‌ها به مقدار کمتری احساس مسئولیت خواهند کرد. به عبارت دیگر، مسئولیت بین افراد حاضر تقسیم می‌شود. مثلاً چنانچه افرادی که یک صحنه تصادف را مشاهده می‌کنند، ۱۰ نفر باشند، به احتمال زیاد اولین تماس بانبروهای اورژانس در تیر از زمانی است که فقط یک یادونفر تماشاگر در صحنه حاضر است! به این اثر اجتماعی که ناظر به تقسیم مسئولیت بین تماشاگران است، اثر تماشاگر می‌گویند.

● **هشکته مهم**

- تماشاگر فعال باشید! اجازه بدهید برای توضیح بیشتر به حدیث نبوی، جانمان را جلا دهیم. حضرت چنین می‌فرمایند که: «کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیته،» همه ما مسئول هستیم! بدین معنا که در همه مواقع خودمان را مسئول بدانیم ومنتظر حرکت دیگر افراد نباشیم. تماشاگر ی تماشاگر فعال است که پیشنهاد می‌دهد، انتقاد می‌کند وبه‌هوای بقیه نیست.
- به‌طور معجزه‌آسایی پس از فعال شدن اولین تماشاگر (خروج از حالت خنثی)، دیگر تماشاگران هم فعال خواهند شد. به‌طور مثال، وقتی در یک فضای سربسته، شخصی مشغول کشیدن سیگار است، ممکن است تا چند دقیقه هیچ فردی به او تذکر ندهد، اما به محض اعتراض چند نفر در حضور جمع، دیگر افراد هم جرئت پیدا می‌کنند واعتراض خواهند کرد.
- دقت کنید که افراد گرفتار در دام اثر تماشاگر، الزاماً افراد تنبل وغیرفعالی نیستند. اتفاقاً شاید در میان آن‌ها افراد دغدغه‌مند هم وجود داشته باشند.
- واضح است که برای همه موارد نمی‌توان یک حکم کلی صادر کرد. به‌عنوان مثال، در هنگام وقوع یک نزاع با سلاح سرد، تنها وظیفه یک تماشاگر فعال، اطلاع به مأموران نیروی انتظامی است.
- مقدار وشدت این اثر اجتماعی، بسته به فرهنگ روستا، شهر و کشورهای مختلف، متفاوت است. همچنین ثابت شده است که طبقه اجتماعی تماشاگران، سوز و... در میزان تأثیرگذاری این اثر اجتماعی اثر گذار است. شاید نزدیک‌ترین نتیجه دانستن این اثر که بی ارتباط با حال وروز این روزهای جامعه نیست، تبدیل شدن از حالت تماشاگر خنثی به فعال، با انجام فریضه امر به معروف ونهی ازمنکر است.

